

Remezanyňyz mübärek bolsun

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 26 января, 2025

Remezanyňyz mübärek bolsun REMEZANYŇYZ MÜBÄREK BOLSUN

«Höküm edişiňiz ýalam derňewe çekilersiňiz»

Şu hepde ildeşlerimiziň gözel ahlagy, hususanam ahlaksyzlara ýagşylygy ündemek, hoşroýlyk we ýagşylyk etmek, bizi zulum edenlere-de dil ýa-da el bilen ýamanlyk etmekden saklanmak, şuňa meňzeş artykmaçlyklary gazanmak üçin amatly pursat hasaplanýan mübärek remezan aýy başlaýar.

Käte şu söze garşy çykýanlaryň we «Biri saňa garşy erbet niýetde bolsa, senem oňa erbet niýetde bol, saňa ýumruk salgaýana ýumruk bilen garşylyk ber, erbede erbet bol» diýýänleriň bardygyny eşidýärim.

Belki-de, Amr ibn Kulthumyň şu sözlerine goldanýandyrlar:

«Hiç kimse bize garşy akmaklyk etmesin,

Jahyllaryň jahlylyýetinden has beter jahyl bolarys»

Şeýle pikirde gezýänler bilen jedelleşmek niýetim ýok. Emma şu pikiri ýa-da garşydaş pikiri oňlanda ýüzlenjek ölçeğimiz hökmünde kadalaşdyrmagyň gerekdigini duýdum.

Bu kada meşhur nemes filosofy Immanuel Kantyň öňe süren absolýut düzgüni ýa-da hemmetaraplaýyn hukuk pikiridir.

Kant işe ynsan ruhunyň içine seredip başlaýar we bu ýagdaý başgalar bolmazdan ýa-da başgalaryň öwezine ony ýekeleşdirmäge getirse-de, onuň tebigy taýdan maddy peýdalaryň bolçulygyna çekilendigini görýär.

Kant şu ýerde durýar we bu egoistik meýiliň çeşmesini öwrenmäge çagyryýar:

Dogabitdi eýelik edýän we aň taýdan kemala gelmegimiziň bir parçasý bolan eýemsireme ekstensiallygymy?

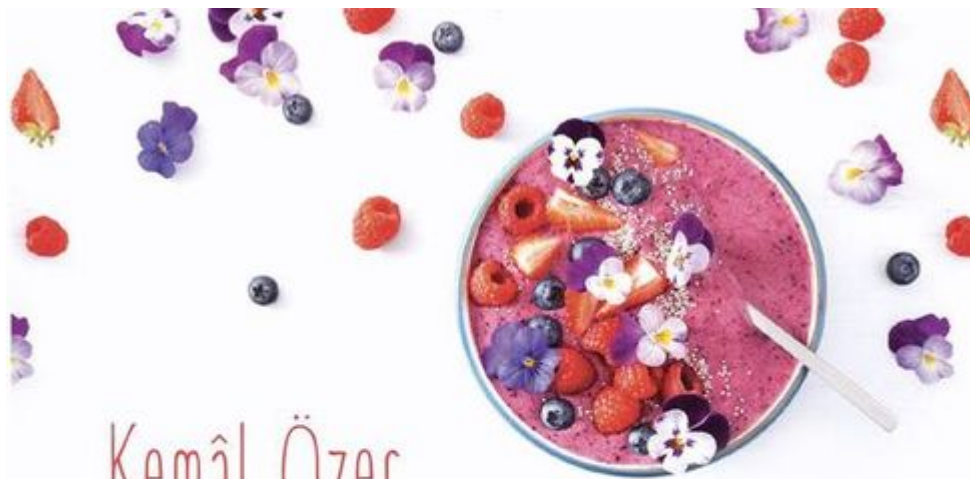
Ýa bolmasa dini, etniki, synpy ýa-da başga sebäpler bilen adamyň başgalary kemsitmek ýaly töwereginden alan ynançlaryndan gelip çykýarmy?

Kant hamana bular öň başgalary, soň biz, çagalarymyz we maşgalalarymyz üçinem güýjüni ýitirmeýän hemmetaraplaýyn kanun boljak ýaly derňewlerimize, gelýän netijelerimize, edýän işlerimize ser salmaga çagyryýar.

Başgaça aýdanda, hemmetaraplaýyn kanun başgalaryna hödürleýänimiň birmeňzeşine tabyn boljagymy aňladýardy. Garşymdaky durany bir zatdan mahrum etsem, beýlekilerem maňa şeýdip çemeleşme hukugyna eýe bolar.

Olara ýalan sözlesem, maňa ýalan sözlemekleri üçin gözläp ýören bahanalaryny berdigim bolar.

Eger men we maşgalam şolarsyzam bir zady edinjek bolsak, olar näme islese şony almaklaryna, meniň we olaryň şärikdeş hulugynyň bardygyny pikir eden her bir zadymdan meni mahrum etmeklerine rugsat berdigim bolar.

Kemâl Özer

BİR ÖMÜR RAMAZAN

Ruhun Ziyafeti

3. BASKI

kitapcy.ru

Ýagdaý şeýle bolsa, hemmetaraplaýyn kanun hemmeler üçin deň ýola goýlanydyr. Özüme başgalaryň göwnüne degýän bir zat etmäge hukuk bersem, başgalaryňam meniň göwnüme degmegine ýol beren täze kanunyny güýje girizdigim bolar.

Eger garşy çyksam, «Seniň özüň bizden öň geldiň we kanun çykardyň» diýmäge haklary bardyr. Atalar sözünde aýdylyşy ýaly: «Höküm edişiňiz ýalam derňewe çekilersiňiz».

Bu pikiriň täzelik däldigini, birnäçe köne pelsepewi we etiki ýazuw ýadygärliklerinde aýdylyp gelinişi ýaly, Kantyň oýlap

tapan zady dældigini nygtasym gelýär.

Ondan has öň bize ýakyn atlardan Hezreti Aly ibn Ebu Talyp (r.a) ogluna eden wesýetinde şeýle diýipdir:

«- Oglum, özüň bilen özgeleriň arasynda sazlaşygy ýola goý. Özüňe isleýän zadyňy özgelere-de isle. Özüňe rowa görmedigiňi özgä-de görme. Zulum göresiň gelmeýşi ýaly, zulumam etme. Saňa edilmegini isleýän ýagşylygyňy başgalara-da et. Özgelerde göreňde halamajak zadyňy özüň üçinem halama. Başgalaryň bagtyna öz bagtyňa guwanyşyň ýaly guwan».

Bir adam başgalara garşy özüni alyp barşynyň düýp sebäbine düşünip biler.

Özüni hak diniň agzasy ýa-da has arassa, has ýokary millete, jynsa ýa-da has ýokary derejeli synpa degişli hasaplaýandygy üçin özüni ilden üstün saýyp biler.

Hatda biri egoistik meýilleri we şeýle meýillere baglylygy keýpine biri-birine baglaýan (käte ýalňys) tutaryklary tapmaga synanyşýar.

Adam öz içinde oýlansa, şeýle hakykaty tapyp biljegine ynanýaryn.

Haýyrly we yrsgal-bereketli aý geçirmegiňizi dileýärim.

Şeýle-de, her birimiziň gara nebsiniň otukmalaryndan mümkingadar daşlaşma pursatyna eýe bolmagyny we şeýtmek bilen Rabbany rahmetiň bir nyşany bolan sap adamkärçilik hakykatyna täzeden ýakynlaşmagyny arzuw edýärim.

Remezanyňyz mübärek bolsun.

Tewfik SEÝF,

Saud Arabystanly ýazyjy.

Penşenbe, 23.03.2023 ý. Publisistika